

הפוסר של בעיות עבריינות הנוער —
 מצח הקהל בשריקות מחאה ובקריאות בוז
 רמות. התצלול הכרוו, שאין קשר בין
 הפיכת הנפל הפאשיסטי במאזריד לבין
 הפרס שניתן לספרד, עוררה גיחוך. היו
 ששאלו בלעג: "ומה הקשר בין העובדה
 שהשופט הראשי הוא ספרדי לבין הפרס?"
 רוסיה הגדולה. אם חייבים לתת פרס
 לגוש הסובייטי, אין פחות מתאים לכך
 מן הסרט הרוסי 26 יום בחייו של פידור
 דוסטויבסקי. סרט מיושן ומשעמם העושה
 עוול לקולנוע ולדוסטויבסקי גם יחד. אבל
 מה לעשות. רוסיה הגדולה היא עדיין
 מנהיגת הגוש וצריך לתת לה פרס בכל
 מקרה. מחלקים את דב הכסף בין שני
 שחקנים, ג'ק למון, שלא טרח כלל לבוא
 כדי לקבל את הפרס, ואלכסנדר סולוז'ניץ'
 (דוסטויבסקי).

גם הפולנים, הזקוקים לכל עידור, קיבלו
 פרס. לא פחות משונה מקודמיו. השחקנית
 בארבארה גראבובסקה, על תפקיד פחות
 ממישני בסרט בשם קדחת, שמעלתו היחידה
 היא נושא: תיאור אירועי מהפיכת הנפל
 של 1905, שבה הפולש השווא היה הצבא
 הרוסי.

למון לא הגיע משום שהיו לו דברים
 חשובים יותר לעשות, והגברת בראבובסקה
 נותרה בבית משום שלא העלתה על דעתה
 כי על תפקיד כה קטן תקבל פרס כה גדול.
 אלא שגם בפסטיבל שהוא רחוק משיאו,
 אפשר למצוא תמיד דברים מעניינים; קצת
 בתחרות הרשמית, כמו במקרה זה, והרבה
 יותר במיסגרות המקבילות, שהוצגו ביי-
 זמנית. מן התחרות אפשר לציין את שני
 הסרטים השווייציים. אחד מהם, המצויא,
 משחזר באורח מדוקדק אווירה של כפר
 שווייצני שמרני בתחילת המאה, ומראה
 כיצד הופכת המצאה שנועדה לעזור בימי
 שלום (שרשרות כלל-רכב, לנטיעה ברוץ)

לשיחרור הנוזכירה

תשע עד חמש (מוגרב, תל-
 אביב, ארצות-הברית) — גיין
 פונדה היא לא רק שחקנית מעור

לה ואשת יחסיציבור מיקצועית של בעלה הפוליטיקאי,
 היא יודעת גם כיצד הופכים מילחמה חברתית למעין קליל,
 ואפילו מפתה את הגברים שאותם נועד הסרט להוקיע.

כדי שהקורבנות לא ירגישו בכך בחרה פונדה, בסיפור
 על שלוש מזכירות המחליטות לנקום את כבודן המיקצועי
 המחולל, אלא שתחת סיגונו המחאה של נורמה ריי ביקשה
 פונדה מקולין (תרגיל לבלשית מתחילה) היגנס, שתביים
 את סיפורה של פטרישיה רוניק כקומדיה מטורפת. ולא זו
 בלבד. אם לעצמה בחרה תפקיד של גרושה ירוקה ומרובעת,
 היא שלגברים הטמינה פתיחן כפול. היא בחרה בדולי
 פארטון, אלילת שירי המערב, שהיותה השראה לתפקיד
 שנתפר על פי מידותיה האישיות; תפקיד של מזכירה,
 שכל אחד משוכנע, לפי המראה היחזוני השופע שלה, כי
 היא משפיעה טובות על הבוס. אלא שלא רק הבוס שבסרט
 — השחקן דבני קולמן — הולך שולל אחרי המראה ה-
 חיזוני. גם כל הגברים שבאולם. כולם מופתעים לגלות,
 שמי שנראית בעיניהם כבובה מצחקקת היא בסך-הכל
 נערה טובה, שנתברכה ביושר, בכנות ובלב-שלי-זהב. למעשה
 הדימוי הזול נוצר רק בעיניו של הצופה. את השלישייה
 משלימה ילילי טומלין כמזכירה הוותיקה ביותר, שלמעשה
 לימדה את הבוס כל מה שהוא יודע, אך היא עצמה
 נותרה ללא קידום רק משום שהיא אשה.

שלוש המזכירות מחליטות שאינן רוצות להינמק בכלא
 החברה הענקית שבה הן מועסקות, וכי הגיע הזמן לרענן
 משהו, הן בתודעת המעסיק והן בתודעת המועסקות,

גיין פונדה: הנקמה המתוקה

חברותיהן לעבודה שנשחקות בשיגרת המישרד. כשהשלוש
 מעשנות מריחואנה, שאחד מילדיהן הגניב לתיקה של אמא,
 הן חולמות על הנקמה המתוקה. ומכיוון שמוגע מסויים
 הופך הסרט מצחיקון קונבנציונאלי למצחיקון מטורף,
 הופך קולין היגנס את המעשייה לאגדת אמוזנות מודרנית,
 מצחיקה ועתירת-המצאות.

שלוש השחקניות המוכשרות עוזרות לו להגיע לטירוף
 כמעט מוחלט. הסוף טוב מכדי להיות אמיתי, מנגיב את
 המסר בדלת האחורית. מאחורי כל גבר מצליח עומדת
 אשה גדולה. והצלחתו נמדדת בכך שהוא מצליח להשאירה
 אחריו, ולא נותן לה, חס וחלילה, לרוץ קדימה.

סרט על המצב באל-סאלוואדור הציג את
 נקודת המבט של המורדים מן השמאל אך
 נאלץ להסתפק במסך פרטי, אחרי שנודעה
 עליידי הפסטיבל (ממניעים ספק-פוליטיים
 ספק-אמנותיים). סרטים אחרים, של במאים
 שחורים באמריקה, העובדים בשולי התע-
 שיה וללא פרוטה, תיארו את מצבה של ה-
 אוכלוסיה השחורה, הנעולה במעגל הסמים
 של תיסכול ועוני בעשירה שבמדינות תבל.
 אוסף של עשרה סרטים, פרי עבודתו
 של הבמאי התורכי אילמו גיני, המרצה
 עונש של 15 שנות מאסר על השתתפות ה-
 ברצח פוליטי, לא גרם נחת לשילטונות ה-
 תורכיים. סרטים אלה הוכיחו שוב, כי ה-
 מדובר בכישרון הקולנועי הבולט ביותר
 שבו התברכה תורכיה מעודה.

הטלאי הצהוב. הנושא שהיה איל-
 הבולט בין אותם שעל סדר היום, חרף כל
 הטענות שהאוכלוסיה הגרמנית עייפה
 במנו, היה, "היהדות, השואה והאנטי-
 שמיות". זה התחיל בסרט תיעודי בשם
 הטלאי הצהוב, שזכה להקרנת ערב חגיגית
 (הסרט מועמד השנה לפרס אוסקר). המסר
 של יוצרי הסרט: הכוונות של הנאצים היו
 ברורות החל מן הרגע הראשון, וכל מי ש-
 טוען אחרת הוא שקרן נתעב. עם תום ה-
 הקרנה קמה על רגליה אשה מבוגרת באו-
 למ שהיה עדיין דומם אחרי מראות הא כיס
 שזה עתה הוקרנו על המסך, וצעקה בקול
 רם: "ואיש שהיה שותף לכל המעשים
 הללו הוא היום נשיא הרפובליקה הפדרא-
 לית שלנו".

הטלאי הצהוב היה רק סרט אחד ב-
 סידרה ארוכה של סרטים שניסו להתמודד
 עם הנושא. אל תירא עבדי יעקב (שבו
 משתתפת השחקנית הישראלית אביבה גר),
 העביר את האנטי-שמיות לארץ דמיונית
 וניסה לרמוז שהגזענות שוכנת לא רק ב-
 תודעת השונאים אלא גם בקרב קורבנותיה
 הם. שארלוט שיחזר את פרשת הייה של
 נערה בשם שארלוט סאלומון, שנמלטה מ-
 גרמניה ב-1939, חייתה בריביירה, ניסתה
 להילחם בגזענות ההתאבדות שקיננו ב-
 מישפחתה ולהיזכר בסיפורי-האבה מופלא
 ויוצא-דופן (את הגבר גילם דרק ג'אקובי
 הבריטי, הזכור מאני קלאודוס). את כל
 חוויותיה רשמה שארלוט על גבי מאות
 ציורים, שאותם השאירה אצל שכן, לפני
 שגורשה על-ידי הנאצים לאושוויץ, שם
 מצאה את מותה בגיל 23.

סרט ישראלי אחד הוצג בפסטיבל, מחברו
 איים של דני וולמן. זהו כנראה הסרט ה-
 תורן של הקולנוע הישראלי להצגה מכובד
 דת (בשנה שעברה היה זה סוסעץ). הוא
 התקבל בסבר פנים יפות, ומצא אפילו קור-
 גים: הטלוויזיה הגרמנית, הטלוויזיה ה-
 אוסטרלית (בצירוף הזמנה לפסטיבל בסיד-
 ני) ואולי אף ההולנדית.

תומאס פריץ והגן סוודברג ב"אי הילדים"
 הקרחת כסימן לטוהר

במאיות הגרמניות סיפקו כמה סוגים של
 פמיניזם. בסרט אחד, כמעט נסיוני, המטע
 לליון. יוצאת סופרת שנפרדה מידידה לעיר
 ליון, כדי להתחקות על עקבותיה של לוח-
 מת לזכויות האשה מן המאה הקודמת.
 בבין לבנה לשמש מספרת הבמאית רחה
 יונגמאן על קשייה של אשה אחרי הגירו-
 שין, לשמור על קשר-שלי-אמת עם בנה ה-
 מתבגר, שחי עם אביו (אותו מגלם בסרט
 הבמאי הגרמני ויגו שרטר). וקלוד גורטה
 ממשיך בנערה מן הפרובינציה לתאר את
 קשייה של אשה, המנסה למצוא מחייתה
 בפאריס.

תיסכול ועוני. הסרטים הפוליטיים
 זוכים בברלין, כרגיל, לתשומת-לב רבה.

של ערוותו (כל עוד לא צומח השיער, סימן
 שהוא עדיין נקי). המוסרי-השכל של הסרט
 אומר, שהמבוגרים משחיתים את כל הנפלא
 והנהדר שבילדות.
 האשה בחברה. היו כמה נושאים ש-
 חזרו משום מה והטרידו יוצרי-סרטים בכל
 העולם בעת ובעונה אחת. למשל — מעמד
 האשה בחברה. כאן אפשר היה לראות סרט
 הונגרי בשם תודה הכל בסדר, שבו גבר
 נוטל בחורה צעירה לביתו ומתייחס אליה
 כאל ספק-שיפחה ספק-יצאנית, אבל בשום
 פנים ואופן לא כאל חברה שווה לחיים.
 מאנגליה הגיע סרט פסבדו-תיעודי מרתק
 העוסק במקצוע הנות מבלי לנקוט מחדק
 מוסרית. שם הסרט, כמובן: יצאנית. ה-

למכשיר מילחמתי, חרף רצון המציא. בין
 היתר הציג הסרט את מי שהיה באמת
 ראוי לפרס המישחק, השווייצני ברונו גאנץ.
 ועוד סרט מאותו מקור — הסירה מלאה
 של מארקוס אימהוף. לדעת הכל זהו ה-
 סרט המשכנע והמרגש ביותר בפסטיבל;
 סרט פשוט המספר, בלי שום רצון להטיף
 או להעמיד פני צדקן, כיצד בני עמו של
 אימהוף דאגו לשלוח, בימי מילחמת-העולם
 השנייה, כל פליט חזרה אל מעבר לגבול.
 גם אם גורלו נחרץ להישלח לאושוויץ.
 משודיית הקרה הגיע סרט בשם אי הילדים,
 שבמרכזו נער מתבגר המנסה לשמור בכל
 מחיר על טוהר ותום ילדותו. והדבר מתבטא,
 בראש וראשונה, בבדיקה יומית מדוקדקת